

เรื่องที่ 1 บทนำ

การผลิตพืชอาหารในโลกมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกที เกือบทุกประเทศในโลกที่ทำการเพาะปลูกได้ จะทำการผลิตเพื่อเลี้ยงประชากรของตนเองและให้มีเหลือส่งออก ผลที่ตามมา ก็คือ ทุกวันนี้ราคา ผลผลิตเกษตรหลายชนิดในตลาดโลกลดต่ำลง

สำหรับประเทศไทยนั้น สภาพดินฟ้าอากาศยังเอื้ออำนวยต่อการเกษตรกรรมมาก สามารถผลิตพืชอาหารได้แบบทุกชนิดและเกือบตลอดปี เพราะประเทศไทยมีได้หน้าหนาวหรือร้อนจัด จนปลูกจะไม่ได้ ผลผลิตเกษตรหลายชนิดมีแนวโน้มสูงขึ้นด้วยการขยายพื้นที่เพาะปลูกออกไป ในระยะแรก และมีการใช้วิชาความรู้ใหม่ ๆ ในช่วงหลัง ผลผลิตต่อไร่จึงสูงขึ้น จนทำให้ผลผลิต เกษตรมากเกินความต้องการ ผลก็คือราคากลางลดต่ำลงในตลาดโลกและตลาดภายในประเทศ

ปัญหาด้านราคាទี่ผลเกษตร ไม่ว่าจะเป็น ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด ยางพารา ฯลฯ นับเป็นปัญหาใหญ่ที่รัฐบาลผู้ว่างงานนโยบายและบริหารประเทศจะต้องรับผิดชอบอย่างหลีกเลี่ยง ไม่ได้ ทั้งนี้เพราะประชากรไทยเกือบร้อยละ 70¹ ที่เป็นเกษตรกร สินค้าออกที่ทำรายได้ให้กับ ประเทศมากกว่าร้อยละ 60 ที่มาจากภาคเกษตร เมื่อรากฐานผลผลิตเกษตรลดลง จึงมีผลกระทบ ต่อเกษตรกรและรัฐบาลเป็นอย่างมาก จะนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมาตรการที่ดีที่สุดในการ แก้ปัญหาด้านราคากลางผลผลิตเกษตรต่ำ ซึ่งมาตรการที่รัฐบาลใช้อยู่ก็ได้แก่ การประกันราคา การพยุงราคา การแทรกแซงตลาด เป็นต้น

เพื่อให้การวางแผนนโยบายรักษาระดับราคากลางผลผลิตเกษตรได้บรรลุเป้าหมาย รัฐบาลจำเป็น ต้องศึกษาและมีข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เป็นต้นว่า

¹ศูนย์สถิติการเกษตร, สถิติการเกษตรของประเทศไทย ปีเพาะปลูก 2528/29 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2529)

1. ศึกษาความต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้ทราบความต้องการที่แน่นอน และจึงค่อยวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกัน นั่นคือ ความพยายามให้อุปสงค์เท่ากับอุปทาน เพื่อป้องกันราคากลับตกต่ำ

2. ปรับปรุงระบบการตลาดทั้งภายในและต่างประเทศให้มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นการจัดซื้อ การหีบห่อ การขนส่ง ด้านภาษี เพื่อต้นทุนการตลาดที่ต่ำลง และราคาสินค้าจะได้แข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้

3. หมายการมาใช้รักษาระดับราคาให้มีเสถียรภาพ อย่าให้ราคاخึ้นลงมากนัก และให้เกษตรกรขายผลผลิตเกษตรได้ในราคาน้ำ准ที่เป็นธรรม คือ คุ้มกับทุนที่ลงไปแล้วยังมีกำไรเพื่อเลี้ยงชีพได้ตามอัตรากำไร

4. พยายามสนับสนุนให้มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมเกษตรในประเทศให้มากขึ้น เพื่อจะได้ใช้ผลผลิตเกษตรเป็นปัจจัยในการผลิตของอุตสาหกรรมนั้น สินค้าเกษตรจะได้มีแหล่งตลาดภายในประเทศที่แน่นอน เป็นการสร้างอุปสงค์ภายในประเทศให้สูงขึ้น

ในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ได้มีการกำหนดนโยบาย การเกษตรไว้หลายประการ แต่ประการสำคัญที่เกี่ยวกับเรื่องของราคากลับผลผลิตเกษตร ก็คือ “สนับสนุนให้เกษตรกรสามารถขายผลผลิตได้ในระดับราคาน้ำ准ที่เป็นธรรม” ซึ่งรัฐบาลจำเป็นจะต้องหัวใจการ มาตรการ มาใช้ในเรื่องนี้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรในเขตเกษตรล้าหลังที่ยากจน

ด้วยเหตุนี้ ในหนังสืออ่านประกอบเล่มนี้ จึงจะบรรจุเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับราคากลับผลผลิตเกษตร เป็นต้นว่า มาตรการต่าง ๆ ที่จะรักษาระดับราคาน้ำ准เศรษฐกิจสำคัญ สถานะเกษตรกร ที่จะมีส่วนช่วยให้การต่อรองราคา ราคา ณ ระดับตลาดต่าง ๆ ของพืชเศรษฐกิจสำคัญ การควบคุมการผลิตเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รายได้รายจ่ายของเกษตรกร เป็นต้น